

EUE Simonen Tuire(UM), Rönkä  
Maija(UM), Asplund Erik(UM),  
Mansikkaniemi Maija(LVM),  
Sotaniemi Anna(UM), Kaikkonen  
Mervi(UM), Reinimäki Saara(LVM)

16.12.2019

Asia

**NEUVOSTORAPORTTI; Liikenneneuvosto 2.12.2019**

Kokous

02.12.2019 - 02.12.2019

**Liikenneministerien kokouksessa oli laaja asialista käsiteltäviä asioita, joista keskeisimpinä hyväksyttävänä yleisnäkemykset rautateiden matkustajanoikeuksia ja TEN-T-verkon toteuttamista edistäviä yhdenmukaistamistoimenpiteitä (smart TEN-T) koskevasta lainsäädäntöehdotuksista. Eurovinjettiä koskevasta lainsäädäntöehdotuksesta ei saavutettu yleisnäkemyistä. Lisäksi liikenneministerit kävivät periaatekeskustelut digitaalisista henkilöliikennepalveluista ja seuraavista vaiheista kestävien eurooppalaisten ratkaisujen löytämiseksi sekä yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan (SES) tulevaisuudesta. Ministerit kävivät lounaskeskustelun vaihtoehtoisten polttoaineiden käytön edistämisestä.**

**Muissa asioissa käsiteltiin puheenjohtajavaltion tiedotusasia vuodenaajoittaisesta kellonajan siirrosta luopumista koskevasta ehdotuksesta, Ruotsin tiedotusasia koskien Tukholmassa helmikuussa järjestettävää kolmatta tieliikenteen turvallisuutta käsittelevää maailmanlaajuista konferenssia, Alankomaiden tiedotusasia koskien sisävesialusten turvallisuusvaatimuksia ja tulevan puheenjohtajamaa Kroatian tiedotusasia puheenjohtajakautensa ohjelmasta liikenteen alalla.**

1. Esityslistan hyväksyminen  
Neuvosto hyväksyi esityslistan.

### **Lainsäädäntökäsittelyt**

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

#### Maaliikenne

2. Asetus rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista  
*Yleisnäkemys*

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen rautatiematkustajien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevasta asetusehdotuksesta.

Käytetyissä puheenvuoroissa liikennekomissaari Valean totesi kolmikantaneuvotteluja silmällä pitäen, että asetuksen sisältämät mahdollisuudet poikkeuksien tekemiseen tulisi pitää mahdollisimman rajattuna, kuten myös force majeure –säännöksen soveltamisala. Lisäksi komissaarin mukaan sektoria tulisi kannustaa tarjoamaan suoralippuja ja niihin liittyvän matkustajien suojan tason tulisi olla asianmukainen. Matkustajien tiedottaminen ml. erityisryhmät Valeanin mukaan on tässä mielessä keskeistä. Liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien suojelussa tulisi pyrkiä vastaavaan tasoon kuin lentomatkustajan oikeuksia koskevassa asetuksessa. Ehdotus on hyvin tärkeä osa ottaen huomioon myös tuleva Green Deal. Komissiolla on toistaiseksi yleisvarauma koko asetusehdotukseen.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa todettiin PJ:n saavuttaman kompromissitekstin olevan tasapainoinen ja matkustajien suojaa vahvistava sekä muutamien toimesta myös velvoitteita selkeyttävä (PL, LV, ES, HU, IT, BE, SK, FR, RO, CZ, LT, NL, CY, IE, EL, MT, CY). Puheenvuoroissa tuotiin esille poikkeuksien (PL, LV, LT) ja force majeure-säännöksen tärkeys (PL, LV, IT, RO). LV korosti poikkeusten merkitystä välttämättömien historiallisten ja maantieteellisten erityispiirteiden huomioimisessa. Toisaalta BE ja NL olisivat pitäneet parempana poikkeuksien rajoittamista ja BE myös force majeure-säännöksen soveltamisalan ja valitusajan rajaamista. FR ja EL pitivät hyvänä parempaa tiedonkulkua junissa ja asemilla sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten oikeuksia koskevia säännöksiä. HU olisi pitänyt parempana lyhyempää määräaikaa korvausten hakemiselle. IT puolestaan olisi kaivannut rautatieoperaattoreille vahvempaa velvoitetta tarjota suoralippuja huomioiden myös 4. rautatiepaketin puitteet. RO osaltaan olisi toivonut joustoa viivästyksiä koskeviin säännöksiin yöjunien osalta. LU ilmoitti varaumasta polkupyörien kuljettamista koskevaan säännökseen. PL ja LU kertoivat tulevaisuuden miljardiluokan investoinneistaan rautatieliikenteeseen.

PL painotti rautatieliikenteen kilpailukyvyn turvaamista ja nykyisten sääntöjen täytäntöönpanon tärkeyttä. ES korosti rautatiematkustajien oikeuksien yhteensovittamista muiden liikennemuotojen kanssa sekä tiukkojen vähimmäisvaatimusten merkitystä (erityisesti erityisryhmien suojele) kilpailun lisääntyessä. Markkinoiden avautuminen voi laskea lippujen hintaa ja tuottaa uutta infrastruktuuria, joskin asemanhaltijoiden yhteistyötä tulee kehittää. Tasapuolisen kilpailun edellytykset tulee taata koko Euroopassa. Markkinoiden avaaminen ei CZ mukaan saa myöskään johtaa matkustajien aseman heikentymiseen ja oikeudet tulisi taata myös lyhyillä matkoilla.

IT korosti tarvetta matkustajien oikeuksien yhtenäistämiseksi multimodaalissa liikenteessä. Uudet teknologiat, kasvava matkustusinto, erityisryhmien tarpeet ja viranomaisten yhdenmukaiset toimet tulee huomioida. SK:n mielestä matkustajien oikeuksien tasossa tulee huomioida myös viranomaisille tuleva hallinnollinen taakka. Pyörän saanti mukaan on tärkeää (FR, CZ). RO:n mukaan tarvitaan edelleen toimenpiteitä, jotta junaliikenteestä tulee edullisempaa, turvallisempaa ja ennustettavampaa. Korvausten tulee olla suhteellisia.

### Horisontaaliset asiat

#### 3. Liikkuvuuspaketti III

Asetus toimenpiteiden yhdenmukaistamisesta Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) toteuttamiseksi

*Yleisnäkemykset*

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen ehdotuksesta Euroopan laajuisen liikenneverkon toteuttamista edistävistä yhdenmukaistamistoimenpiteistä.

Neuvotteluissa ehdotus muutettiin asetuksesta direktiiviksi. Vaikka ehdotus on muuttunut paljon komission alkuperäisestä ehdotuksesta, komissaari Valean piti hyvänä, että se edelleen sisältää velvoitteen nimetä viranomaisen tukemaan hankkeen toteuttajaa lupaprosessissa ja että ehdotus sisältää määrääjän lupamenettelyjen läpiviemiselle. Valeanin mukaan ehdotus voisi olla kunnianhimoisempi soveltamisalan osalta. Komissio pitää varauman Euroopan parlamentin kanssa käytäviin kolmikantaneuvotteluihin saakka.

Pidetyissä puheenvuoroissa pidettiin saavutettua yleisnäkemystä tasapainoisena ja kiitettiin ehdotuksen sisältämien velvoitteiden selkeyttämistä. Myös jäsenmaille taattua joustoa kansallisten prosessien hyödyntämiselle pidettiin tärkeänä (DK, CZ, FR, SE, IE, LV, EL, PL, EE, NL). Jäsenmaista IT epäili ehdotuksen lisäarvon jääneen vähäiseksi.

## **Muut kuin lainsäädäntöasiat**

### Horisontaaliset asiat

4. Digitaaliset henkilöliikennepalvelut: seuraavat vaiheet kestävien eurooppalaisten ratkaisujen löytämiseksi  
*Periaatekeskustelu*

Neuvosto kävi keskustelun henkilöliikenteen digitaalisten palveluiden edistämisestä. Komissaari Valean korosti digitalisaation kautta saavutettavaa tehokkuutta, kestävyyttä ja säästöjä. Hän totesi, että uusi komissio aikoo viedä eteenpäin yhteensopivien lippujärjestelmien kehitystä ja vakuutti, että liikenteen digitalisaatio tulee olemaan hänelle keskeinen prioriteetti. Komissaarin mukaan sääntelyn pirstaloitumista kansallisella tasolla tulisi välttää ja pyrkiä hyödyntämään dataa liikenteen palveluiden kehittämisessä.

Puheenvuoroissa liikenteen palveluiden digitalisaatiota ja kehitystä pidettiin tärkeänä teemana. Teknologisen kehityksen, kuten automaation (NL, BG, EE, BE, FR) ja tiedon hyödyntämisen tukemista kannatettiin laajasti. Tutkimustoiminnan ja innovaatioiden nähtiin tukevan myös Euroopan kilpailukykyä (SK, PT, HU, RO, DE, EE). Liikenneturvallisuuden ja tietoturvan ja varmistamista pidettiin keskeisenä automaatiokehityksen sekä käyttäjien tuottamaan dataan perustuvissa palveluissa (ES, HU, FR, BG, DE, LT, PT, IE, CZ, RO, IT, LV, CY, MT).

Useampi jäsenmaa toi esiin omia edistysaskeleitaan, ja parhaiden käytänteiden ja kokemusten jakamista jäsenmaiden kesken pidettiin tärkeänä. Yhteentoimivuutta toivottiin eri sektoreiden, palveluiden ja jäsenmaiden välille, sekä käytänteiden ja sääntelyn, että järjestelmien tasolla. Lähes kaikki jäsenmaat toivat esiin kestävyysnäkökulman. Liikenteen digitaalisten palveluiden on vähennettävä liikenteen päästöjä ja oltava osa kehitystä kohti holistisempaa liikennejärjestelmää. Samalla palveluiden tulee olla käyttäjälähtöisiä (AT, FR, CY, MT). DE, SI ja DK toivat esiin harvaanasuttujen seutujen palveluiden ja infrastruktuurikehityksen huomioimisen. Lisäksi korostettiin EU:n rahoitusinstrumenttien ja tarvittavan infrastruktuurin kehittämisen tärkeyttä (ES, BG, PT, PL, CZ, DE, LU).

Komissaari Valean nosti esiin päätöspuheenvuorossaan digitaalisten palveluiden roolin Green Dealin toteuttamisessa, sekä tiedon jakamisen edistämisen. Puheenjohtaja korosti yhteenvedossaan muun muassa yhteisten ratkaisujen tärkeyttä.

**Lainsäädäntökäsittelyt**

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

**Maantieliikenne**

5. Liikkuvuuspaketti I  
Direktiivi eurovinjetistä annetun direktiivin 1999/62 (tiemaksudirektiivi) muuttamisesta  
*Yleisnäkemys*

Neuvosto keskusteli puheenjohtajan ehdotuksesta eurovinjettiä koskevaksi yleisnäkemykseksi.

Määrällisesti suurin osa jäsenvaltioista tuki puheenjohtajan ehdottamaa yleisnäkemystä, mutta sitä vastusti DE, IT, LU, EL, NL ja SE. DE vaati lisää joustoja kansallisiin ratkaisuihin erityisesti alle 12 t raskaiden ajoneuvojen kohdalla minkä lisäksi DE vaati, että hybridiajoneuvot luettaisiin vähintään tietyissä käyttötilanteissa 0-päästöisiksi. IT puolestaan vaati lisämaksuja koskevan tekstin muuttamista tavalla, mikä olisi tehnyt tekstin tukemisen AT:n osalta mahdottomaksi. EL halusi voimassa olevien konsessiosopimusten turvaamisen sellaisenaan niiden voimassaolon loppuun saakka, mikä olisi tarkoittanut sitä, että hinnoitteluratkaisujen merkittäväillä muutoksilla ei olisi vaikutusta ao. sopimuksiin. LU ja SE eivät pitäneet tekstiä riittävän kypsänä yleisnäkemystä silmällä pitäen ja NL vaati ulkoisten kustannusten maksuja vapaaehtoisiksi.

Puheenjohtaja pyrki ratkaisemaan DE:n ja IT:n huolet tekemällä tekstiehdotuksia niiden kommenttien huomioimiseksi. Lopulta nämä kompromissiehdotukset eivät kelvanneet DE:lle ja IT:lle, vaikka IT:n oma kirjallinen ehdotus olisi otettu sellaisenaan huomioon. DE olisi ollut valmis hyväksymään alle 12 t raskaan kaluston kohdalla täydellisen jouston siten, että jäsenvaltiolla ei olisi lainkaan velvollisuutta hinnoitella ao. ajoneuvotyyppiä. Tämä ei kuitenkaan käynyt komissiolle, joka totesi poistavansa tukensa yleisnäkemykseltä, jos siihen tehtäisiin ao. muutos.

Puheenjohtaja totesi, että yleisnäkemyksen hyväksymiselle ei ole edellytyksiä.

**Muut kuin lainsäädäntöasiat****Ilmailu**

6. Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tulevaisuus  
*Periaatekeskustelu*

Neuvosto kävi periaatekeskustelun yhteisen eurooppalaisen ilmatilan (SES) tulevaisuudesta.

Puheenjohtaja veti jatkoon osalta yhteen toteamalla neuvoston pyytävän komissiota toimittamaan ehdotuksia 2014 hyväksytyn yleisnäkemyksen päivittämiseksi, jotta neuvoston valmisteluelimet voivat edetä lainsäädännön uudistamisessa.

Komissaari Valean muistutti lentoliikenteen viivästysten aiheuttaneen 7,9 miljardin euron kustannukset ja turhia hiilidioksidipäästöjä ruuhkautuneen ilmatilan ja lentoasemien vuoksi. Tehokkaammalla ilmatilan käytöllä hiilidioksidipäästöjä olisi mahdollista vähentää jopa 10%. SES-lainsäädännön uudistaminen tulee olemaan myös yksi Green Dealin toimenpidekorin avainelementeistä. Digitalisaatiota ja etälennonjohtoa pitää kehittää mm. SESAR-hankkeen

tuella. Valean kiitti Suomea korkean tason SES-konferenssin järjestämisestä. Lainsäädännön uudistuksia tarvitaan, jottei edetä koko ajan kriisinhallinnan pohjalta. SES2+ lainsäädäntöpaketin pohjalta säädöspohjaa voidaan kehittää, tähän myös neuvoston tuki tärkeää.

Vieraaksi pyydetty EUROCONTROL:n pääjohtaja Eamonn Brennan kertoi lentoliikenteen kasvuennusteesta ja ilmatilan ruuhkautumisen seurauksista, jos nykytilanteeseen ei puututa.

Käytetyissä puheenvuoroissa yleisesti todettiin tarve kiireellisille muutoksille. Digitalisaatio, automatisaatio ja uuden teknologian hyödyntäminen ovat muutoksen keskiössä. Myös datapalveluja tulee kehittää. Uudistamisen verkostopohjainen lähestymistapa sai tukea (LV, DK, NL, SK), kuten myös viisaiden henkilöiden ryhmän visio (DE, IE) ja suositukset (IE, EE, ES). Toisaalta yhteisestä reittimaksusta (LV, IT, CZ) ja taloussääntelijän perustamista koskeviin suosituksiin suhtauduttiin kriittisesti (DE, IT, CZ, LV). Suositus EUROCONTROL:in roolin kasvattamisesta ei myöskään saanut varauksetonta tukea. Puheenvuoroissa tuli yleisesti esille myös tarve muutosten vaikutusten perusteelliseen analysointiin kuten myös valtioiden suvereenisuuden säilyttäminen. LU muistutti, että lyhyille, alle 600 km matkoille tulisi olla tarjolla muita liikennemuotoja. Tuleva puheenjohtajamaa HR mainitsi Dubrovnikissä maaliskuussa 2020 järjestettävästä lentoliikenteen kestävyystä ja kapasiteettia käsittelevästä huippukokouksesta, jossa myös SES keskeisesti esillä.

## **Muut asiat**

7. a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset  
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Direktiivi vuodenajoittaisesta kellonajan siirrosta luopumisesta  
*Puheenjohtajavaltion tiedotusasia*

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion tiedotusasian.

Kesäaikaa koskevan ehdotuksen osalta puheenjohtaja esitteli esityksen käsittelyn tilanteen. Ehdotus on tulossa työryhmän käsittelyyn 9. joulukuuta. Komissaari muistutti omassa puheenvuorossaan EP:n kannasta, ja huomautti että he ovat valmiina aloittamaan neuvottelut. Komissaari mainitsi, että jotkut jäsenvaltioista ovat pyytäneet ehdotuksesta vaikutusarvioita. Suomi on tehnyt täydentäviä vaikutusarvioita, ja komissaari toivoikin, että jäsenvaltiot pystyisivät etenemään tämän pohjalta.

- b) Kolmas tieliikenteen turvallisuutta koskeva maailmanlaajuinen konferenssi  
(Tukholma, 19.–20. helmikuuta 2020)  
*Ruotsin valtuuskunnan tiedotusasia*

Neuvosto otti tiedoksi Ruotsin valtuuskunnan tiedotusasian.

Ruotsin valtuuskunta oli pyytänyt asiakohdan lisäämistä agendalle. SE kertoi Tukholmassa järjestettävästä kolmannesta tieliikenteen turvallisuutta koskevasta maailmanlaajuisesta konferenssista. Konferenssin tavoitteena on pyrkiä löytämään toimia liikennekuolemien vähentämiseksi sekä yhdistää liikenneturvallisuus myös laajemmin Agenda 2030 – kestävä kehityksen tavoitteisiin.

Konferenssin puheenjohtajana toimivan SE:n on tarkoitus laatia kokouksen tuloksista puheenjohtajan päätelmät (nk. Tukholman julistus), jotka ovat jo olleet kuultavana jäsenvaltioilla sekä keskeisillä sidosryhmillä. SE toivoi, että EU:n jäsenvaltiot osallistuisivat aktiivisesti keskusteluun sekä EU-kokemuksien ja kantojen jakamiseen. KOM piti kannatettavana, että liikenneturvallisuus liitetään kestävä kehityksen tavoitteisiin ja viittasi UN SDG:hen jossa tavoitteeksi on asetettu 50% liikennekuolemien vähentäminen. Liikennekuolemien määrässä on päästy tavoitteeseen laskea niitä puolella ja edellinen komissaari myös työskenteli ahkerasti asian eteen. KOM pyysi jäsenvaltioilta tukea, jotta EU:lla olisi vahva viesti kokouksessa. Komissaari totesi myös olevansa itse paikalla.

c) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma  
*Kroatian valtuuskunnan tiedotusasia*

Neuvosto otti tiedoksi Kroatian valtuuskunnan tiedotusasian.

HR esitteli ohjelmansa puheenjohtajakaudelleen. Komissaari Valean kiitti Suomea tehokkaasta työstä, erityisesti liikkuvuuspaketin trilogissa tehdystä urakasta, sähköisiä rahtidokumentteja koskevan poliittisen sovun saavuttamisesta ja matkustajaoikeuksia sekä Smart TEN-T:tä koskevissa yleisnäkemyksissä. Valean toivoi, että linja-autoja ja vuokra-ajoneuvoja koskevissa ehdotuksissa saavutettaisiin yleisnäkemys aikaisin Kroatian kaudella, jotta trilogit voidaan aloittaa viipymättä.

d) Sisävesialusten turvallisuusvaatimukset  
*Alankomaiden valtuuskunnan tiedotusasia*

Neuvosto otti tiedoksi Alankomaiden valtuuskunnan tiedotusasian.

NL kertoi agendalle nostamastaan pyynnöstä sisävesiliikenteen alusten mahdollisista poikkeuksista tiettyihin kansainvälisiin vaatimuksiin liittyen. NL korosti, että sisävesiliikenteen toiminta on erittäin tärkeää, mutta erityisesti pienten alusten kohdalla on tällä hetkellä isoja ongelmia. Enintään 55 metrin pituiset alukset ovat uhatta kadota kokonaan markkinoilta, koska ne eivät voi täyttää uusia kansainvälisiä sääntöjä, kuten esimerkiksi makuuhuoneen kokoon liittyviä vaatimuksia. Yritykset ovat pieniä ja niillä ei ole varaa investoida, joten ne todennäköisesti menevät konkurssiin. Tämä johtaa todennäköisesti samalla kuljetusten siirtymiseen maanteille, ja ottaen huomioon alusten kapasiteetin, tämä tarkoittaa erittäin isoa määrää maantiekuljetuksia.

Komissaari totesi vastaanottaneensa pyynnön, ja totesi että heillä on tiettyä sympatiaa pyyntöä kohtaan. Komissaari oli sitä mieltä, että tämä on ensisijaisesti Reinin komissioon (CCNR) kuuluvien jäsenvaltioiden vastuulla, sillä vaatimusten siirtymäaika siellä on 15 vuotta EU-tason vaatimuksia lyhyempi.

Ministeri Sanna Marin, erityisavustaja Pirita Ruokonen, Minna Kivimäki (EUE), Leo Svahnback (EUE), Mervi Kaikkonen (EUE), Anna Sotaniemi (EUE), Erik Asplund (EUE), Tuire Simonen (EUE), Maija Rönkä (EUE), Eeva Laavakari (EUE), Olli-Pekka Rantala (LVM), Mikael Nyberg (LVM), Taina Pieski (LVM), Maija Ahokas (LVM), Maria Rautavirta (LVM), Elina Immonen (LVM), Saara Reinimäki (LVM), Maaria Mäntyniemi (LVM), Maria Kekäläinen (LVM), Maija Mansikkaniemi (LVM), Johanna Stenholm (LVM), Niina Honkasalo (VNK).

Asiakirjat

*Tarvittaessa keskeisimpien kokouksessa käsiteltyjen asiakirjojen nimi ja viitenumero*

Liitteet

Viite

|           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Asiasanat | henkilöliikenne, kansainvälinen liikenne, lentoliikenne, liikenne, liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto, liikennepolitiikka, liikennepolttoaineet, liikenneturvallisuus, liikenneverotus, matkustajien oikeudet, rautatieliikenne, sisävesiliikenne, tavaraliikenne, tieliikenne, älyliikenne, ympäristö, ilmastonmuutos |
| Hoitaa    | <b>LVM, OM, TEM, UM, VM, YM</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tiedoksi  | ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, SM, STM, TULLI, VAYLA, VH, VNK, VTV                                                                                                                                                                                                                                                                   |